

Fan och fogden

(Peter Christen Asbjørnsen)

Det var en gång en fogde, en riktig roffare av värsta slag. En dag kom fan och skulle hämta honom.

»Jag hör aldrig annat från folket här på gården än att måtte fan ta fogden», sa han, »så nu är det bäst du följer med mig. Elak är du så pass att du inte kan bli värre, så kom nu», sa fan.

»Sätter du tro till vad folket här sladdrar, så får du mer jobb än du hinner med», sa fogden. »Och är du en sådan genomhygglig karl att du gör allt vad folk ber dig om, så torde det väl kunna hända att jag slapp följa med den här gången också», sa han.

Fogden talade vackert för sig och fan var medlidsamt upplagd, så till sist kommo de överens om att vandra ett stycke tillsammans och den första de mötte som någon bad fan ta, han skulle få gå med i stället för fogden. »Men av hjärtat måste de önska honom åt helvetet», sa fan.

Först kommo de till en stuga, där stod en kärring och kärnade smör. Eftersom hon såg främmande gå förbi måste hon kika efter dem ett slag. Under tiden kom hennes gris som gick och snörvlade i alla vrår och stoppade trynet i kärnan. Den föll omkull och grisen började lapa upp grädden förstås.

»Finns det ett värre skadedjur på jorden, en töcken en gris», skrek kärringen. »Jag vånne fan tog dig.»

»Då tar vi grisen, då», sa fogden. »Jag vånne fan tog honom livslevande, den bondeplågaren», sa den andre.

»Tror du verkligen hon unnar mig det sköna fläsket?» frågade fan. »Vad skulle hon själv ha till kalasmat i vinter då. Nej, det var inte av hjärtat hon önskade mig grisen.»

Så gingo de till dess de kommo till en annan stuga. Här hade ungen ställt till med rabalder.

»Det är inte utan att jag är led på dig», skrek kärringen, »tror du inte jag har annat att göra än att torka upp och göra snyggt efter dig? Jag vånne fanken tog dig.»

»Då tar vi ungen, då», sa fogden.

»Asch, inte är det så illa ment när mamman grälar på ungen», sa fan.

De gingo ett stycke till och så mötte de två bönder.

»Där kommer vår fogde», sa den ene.

»Jag vånne fan tog honom livs levande, den bondeplågaren», sa den andre.

»Ja, det kom från hjärtat, det», sa fan. »Kom nu med mig.»

Och den gången hjälpte varken böner eller Fader vår.